

ISPITNI KATALOG PRIPREMILI:

NATAŠA KRIVOKAPIĆ

Filozofski fakultet, Univerzitet Crne Gore

ANA IVANOVIĆ

Zavod za školstvo, Podgorica

ANDRIJANA BOGETIĆ

JU Gimnazija „Stojan Cerović“, Nikšić

VESNA KRIVČEVIĆ

JU SSŠ – Cetinje, Cetinje

IVAN ĐUKIĆ

JU Gimnazija „Slobodan Škerović“, Podgorica

DRAGOJE ĐOKIĆ

Ispitni centar, Podgorica

SADRŽAJ

1. UVOD 4

2. PRAVILA 5

3. STRUKTURA ISPITA 7

4. ISPITNI PROGRAM 8

5. OBLICI ZADATAKA U TESTU 16

6. PRIMJER TESTA SA SHEMOM ZA BODOVANJE 17

7. RJEŠENJE TESTA SA SHEMOM ZA OCJENJIVANJE 30

8. LITERATURA 33

1.

UVOD

Maturski ispit predstavlja standardizovanu eksternu provjeru usvojenosti neophodnih standarda znanja na kraju gimnazijskog obrazovanja.

Na osnovu Zakona o gimnaziji („Sl. list RCG“, br. 64/02, 49/07 i „Sl. List CG“, br. 45/10, 39/13 i 47/17) i Pravilnika o načinu, postupku i vremenu polaganja maturalnog ispita u gimnaziji („Sl. list CG“, 34/09, 19/10, 81/10, 60/11, 65/12, 50/13 i 43/19) Maturalni ispit se polaže eksterno. Stručne, razvojne, organizacione i administrativne poslove, u vezi sa realizacijom ispita obavlja Ispitni centar.

Provjeravaju se znanja, sposobnosti i vještine koje se zasnivaju na ključnim djelovima Predmetnog programa a treba da ih posjeduju učenici na kraju četvrtog razreda gimnazije.

Maturalni ispit sastoji se iz obaveznih predmeta i jednog nastavnog predmeta po izboru učenika. Nastavni predmet po izboru učenika je predmet od značaja za nastavak obrazovanja koji ispunjava maturalni standard. U opštoj gimnaziji i odjeljenju filološke gimnazije, učenici da bi izabrali Sociologiju kao predmet od značaja za dalje obrazovanje, moraju u toku školovanja izabrati obavezni izborni predmet sociologiju kulture i tako ispunjavaju maturalni standard za predmet sociologija.

U maturalnom Ispitnom katalogu za sociologiju, opšte gimnazije i odjeljenja filološke gimnazije navedeni su opšti ciljevi ispita, ispitni program sa područjima i ciljevima, primjer testa sa šemom za bodovanje i literatura.

Ispitni katalog namijenjen je učenicima i nastavnicima.

Svi učenici koji su izabrali sociologiju, kao predmet od značaja za dalje obrazovanje, polagaće ispit pismeno istog dana u isto vrijeme.

Ispitni materijal će biti zapakovan u posebne sigurnosne vrećice, koje će se otvoriti pred učenicima neposredno prije početka ispita.

Na ispitu nije dozvoljeno:

- lažno predstavljanje
- otvaranje ispitnih zadataka prije dozvoljenog vremena
- ometanje drugih učenika
- prepisivanje od drugog učenika
- korišćenje nedozvoljenog pribora
- oštećenje šifre na test-knjižici
- nepoštovanje znaka za završetak ispita
- upotreba mobilnih telefona i drugih elektronskih uređaja.

Dozvoljen pribor je: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka.

Učeničkov rad mora biti napisan hemijskom olovkom.

Nakon ispita, učeničkov rad će biti, preko školskog koordinатора, predat komisiji za ocjenjivanje.

2. PRAVILA

3 STRUKTURA ISPITA

Ispit iz sociologije traje od 90 do 120 minuta. Maksimalan broj bodova je 100. Netačno riješen ili neurađen zadatak ne donosi negativne poene.

Ispit sadrži dvije vrste zadataka:

A) ZADATKE VIŠESTRUKOG IZBORA

B) ZADATKE OTVORENOG TIPA

VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA
Zadaci višestrukog izbora	15 – 20
Zadaci otvorenog tipa	20 - 25

Nastavno gradivo iz Sociologije za Gimnaziju podijeljeno je na pet obrazovno-vaspitnih ishoda i izučava se u III razredu. Za dopunu morskog standarda iz sociologije učenici moraju izabrati opšti izborni predmet Sociologija kulture, koji mogu izučavati u III ili IV razredu. Narednom tabelom je data zastupljenost sadržaja u strukturi ispita.

Redni broj	PODRUČJE	Zastupljenost sadržaja
I	SOCIOLOGIJA	60 %
1.	Objasni i razumije razloge nastanka sociologije, razumije svrhu i ciljeve opšte nauke o društvu, prepozna njen specifičan predmet, prepoznaje i koristi tehnike i metode koje sociologija upotrebljava da bi došla do što objektivnijih i relevantnijih podataka o društvenoj stvarnosti;	5%
2.	Razumije društvenu strukturu kao sistem odnosa među ključnim elementima od kojih je sastavljena	15%
3.	Objasni osnovne dimenzije društvenog života	15%
4.	Objasni izazove savremenog društva	20%
5.	Prosuđuje o savremenom crnogorskom društvu i sociološkim aspektima strateških oblasti u razvoju Crne Gore	5%
II	SOCIOLOGIJA KULTURE	40 %

I SOCIOLOGIJA

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 1

Objasni i razumije razloge nastanka sociologije, razumije svrhu i ciljeve opšte nauke o društvu, prepozna njen specifičan predmet, prepoznaje i koristi tehnike i metode koje sociologija upotrebljava da bi došla do što objektivnijih i relevantnijih podataka o društvenoj stvarnosti;

ISHODI UČENJA

- opišu kako je čovjek kao društveno biće bio predmet proučavanja kroz istoriju i shodno tome razlikuje predistoriju od istorije sociologije;
- navedu razloge nastanka sociologije kao nauke i objasni ključne pojmove;
- prepoznaju svrhu sociologije i njene zadatke kao nauke i kao nastavnog predmeta;
- opišu pojam „sociološke imaginacije“;
- identifikuju pojam društva i najvažnije oblike društvenog života i prepoznaju oblike društvenosti kroz interesovanja i tumačenja brojnih mislilaca, koji su doprinijeli konstituisanju sociologije;
- prepoznaju prednosti sociologije u odnosu na druge društvene nauke;
- prepoznaju predmet proučavanja mikro i makro sociologije, nabroje i opišu pojedinačne discipline sociologije;
- prepoznaju društveno djelovanje, ponašanje i odnose;
- navedu razlike sociologije i drugih nauka u primjenljivosti univerzalnih naučnih principa;
- objasne karakteristike sociološkog metoda;
- nabroje i klasifikuju faze sociološkog istraživanja;
- navode i raščlane osnovne istraživačke tehnike;
- demonstriraju i istraže principe sprovođenja istraživačkih tehnika;
- navode argumente o prednostima i nedostacima različitih istraživačkih tehnika;

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 2

Razumije društvenu strukturu kao sistem odnosa među ključnim elementima od kojih je sastavljena

ISHODI UČENJA

- razlikuju pojam sastava od pojma strukture;
- objasne pojam društvene strukture kao sistem odnosa među ključnim elementima od kojih je sastavljena – društvene grupe i društvene institucije i organizacije;

4.

ISPITNI PROGRAM

4. Ispitni program

- odrede pojam društvene strukture kroz dimenzije i fundamentalne funkcije globalnog društva;
- projektuju pojmove i značaj društvene uloge, položaja-statusa i društvenih odnosa među njima;
- objasne značaj društvenih grupa i principe njihove klasifikacije, prepoznaju svoje mjesto, ulogu i mogućnosti u njima;
- analiziraju najvažnije statusne, funkcionalne i prostorne grupe;
- objasne pojmove etničkih zajednica i razumiju njihove razvojne istorijske, kulturološke uslove i karakteristike;
- objasne sociološko određnje porodice, njene istorijske oblike i osnovne funkcije;
- ocijeni značaj braka i srodstva;
- projektuju alternative porodice i braka;
- istraže uzroke devijantnih oblika ponašanja u porodici;
- analiziraju značaj društvenih institucija, podjelu institucija, prioritete društvenog interesa;
- razlikuju pojam države od pojma društva;
- navode primjer mehanizama sistemskog djelovanja u obrazovnim, zdravstvenim, odbrambenim ustanovama i institucijama;
- analiziraju tipove državne vlasti i način funkcionisanja savremene države;
- uporede odnos pravo – država;
- objasne, pojam politike kroz istorijski razvoj društva i određnje države kao političke i pravne institucije;
- tumače pojam, svrhu i ciljeve djelovanja političkih partija, kao i civilnog sektora;
- navedu osnovno tumačenje odrednice zoon politikon;
- prepoznaju značaj političkog djelovanja;
- objasne principe demokratskog konstruisanja političkog ambijenta;
- prepoznaju pojmove socijalne pravde, vladavine prava, tzv. ljevice, desnice, centra, umjerenog centra i osnovnih političkih preokupacija modernog društva;
- odrede uzroke nastanka ideologije i različitih ideologija u istorijskom kontekstu;
- navedu razliku između političkih partija i društvenih pokreta;
- opravdaju ulogu i mogućnosti koje nudi NVO sektor;
- objasne pojam ideologije i različite ideologije u istorijskom kontekstu;
- ilustruju osnovne principe i modele slojno-vertikalne podjele strukture društva;
- kritikuju osnovne karakteristike kasti, klasa, staleža i slojeva;
- odredi uzroke društvene nejednakosti, društvene stratifikacije i pauperizacije;
- identifikuju i pokažu društvenu moć kao posledicu društvenih nejednakosti;
- odrede uzroke podjele svijeta na bogata društva, društva u razvoju, odnosno zemlje „trećeg svijeta“;
- objasne pojam svojine, njene istorijske razvojne oblike i povezanost sa društvenom moći;
- obrazlože značaj strategije nacionalnih međunarodnih institucija po pitanju suzbijanja siromaštva;
- ilustruju odnos tzv. potrošačke korpe i prosječne zarade;
- prepoznaju proces marginalizacije određenih društvenih grupacija;

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 3 OBJASNI OSNOVNE DIMENZIJE DRUŠTVENOG ŽIVOTA

ISHODI UČENJA

- prepoznaju pojam rada kao osnovni fenomen ljudskog postojanja;
- nabroje različita tumačenja rada i klasikuju podjelu rada;
- uočavaju razlike između rada i društvenog djelovanja;
- navedu značaj profesionalne orijentacije, prepoznaju benefite i druge karakteristike profesionalnog rada;
- utvrde uzroke nezaposlenosti i diskriminacije u radu;
- analiziraju značaj, ulogu i način djelovanja sindikata;
- analiziraju uslove rodne (ne)ravnopravnosti na tržištu rada;
- obrazlože značaj preduzetništva kao značajne djelatnosti;
- identifikuju različite razvojne perspektive društva i shodno karakteristikama pojedinih istorijskih faza po tehnološkom kriterijumu, procijene benefite i dalje razvojne šanse.
- objasne pojam slobodnog vremena i osmisle načine ispunjavanja dokolice;
- uporede različita određenja pojma kulture, funkcije kulture, kao i suštinske razlike osnovnih elemenata kulture;
- razumiju pojmovna određenja o normativnom i vrijednosnom oblikovanju društvenog života;
- prepoznaju i pokažu značenje simbola i simbolički karakter kulture;
- identifikuju različite vrste potreba i objasne odnos kultura potreba i kulturne potrebe;
- projektuju različite tipove kultura – kulturni pluralizam;
- opišu odnos kultura – civilizacija;
- objasne pojam multikulturalizam;
- prepoznaju uzroke i odlike masovne kulture i ilustruju pojmove kiča i šunda;
- identifikuju uticaj masovnih medija;
- objasne pojmove kulturni identitet i kulturnu raznovrsnost;
- ocijene oblike supkulturnog i kontrakulturnog djelovanja;
- opišu ključne karakteristike globalizacije;
- opravdaju kulturu kao viši nivo razvoja ljudskog roda, naročito kroz duhovne dimenzije i stvaralaštvo – umjetnost;
- prepoznaju ulogu umjetnosti u kultivisanju i oplemenjivanju čovjeka;
- odrede pojam, vrste, funkcije i faktore socijalizacije;
- izdvoji faktore hominizacije;
- ocijene značaj i ciljeve humanističkog obrazovanja i vaspitanja, rada na sebi;
- riješe problem prepoznavanja razlika i različitosti u mjeri u kojoj one ne ugražavaju druge i sistem;
- objasne pojam religije kao važnog oblika društvene svijesti;
- raščlane pojmove vjere i religije;
- uporede najvažnije svjetske religije, njihove karakteristike i uticaj;

- objasne istorijski kontekst razvoja jevrejstva, hrišćanstva, budizma i islama, kao i osnovna obilježja monoteizma;
- analiziraju ulogu sekti, funkciju i ciljeve sektaškog organizovanja;
- ocijene tendencije sekularnog društva;

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 4 **ISTRAŽUJU IZAZOVE SAVREMENOG DRUŠTVA**

ISHODI UČENJA

- objasne pojam socijalne patologije, devijantnog ponašanja i društvenog nadzora;
- navedu uzroke nastanka i mehanizme djelovanja subjekata terorizma i mogućnost kolektivne zaštite;
- navedu mehanizme trgovine ljudima i osposobe se za prepoznavanje modela manipulacije;
- kritikuju korupciju i organizovani kriminal i prepoznaju načine ispoljavanja;
- diskutuju o problemima sa kojima se suočavaju zavisnici od psihoaktivnih supstanci;
- demonstriraju negativan uticaj koji korisnici psihoaktivnih supstanci projektuju na cjelokupno društvo;
- analiziraju atrofiju društvenih progresivnih kapaciteta pod teretom bolesti zavisnosti;
- raščlani oblike maloljetničke delinkvencije;
- izvode zaključak o svim vrstama urušavanja moralnih vrijednosti i uočavaju štetne posljedice takvih procesa;
- kritikuju tekovine savremene demokratije i pogubno djelovanje svih oblika mržnje i diskriminacije;
- istraže mehanizme i posljedice destruktivnog ponašanja i urušavanja društvenog poretka;
- istraži mehanizme ispoljavanja i razlikuju različite vrste nasilja;
- ocijene uzroke vršnjačkog nasilja i prepoznaju mogućnosti preventivne društvene reakcije;
- istraže mehanizme i vrste nasilja u porodici, upoznaju metode zaštite;
- istraže posljedice konfliktnih situacija i navode preporuke za njihovo rješavanje;
- uporede standardizovani govor i druge vrste javne verbalne i neverbalne komunikacije u odnosu na govor mržnje;
- razumiju pojam mobinga i upoznaju mogućnosti zaštite od mobinga;
- objasne pojam demografije i ključne sfere interesovanja te naučne discipline;
- izdvoje najbitnije procese i probleme koji prate savremeno društvo po pitanju biološko reproduktivne funkcije;
- istraže šta su migracije, populaciona politika, identifikuje razloge svih vrsta migracija, prepozna kulturološke i demografske posljedice;
- ilustruju posljedice društvenih promjena izazvanih migracijama;
- navedu argumente o benefitima savremene nauke, tehnike i tehnologije i da u kontekstu doprinosa društvu uoče granicu-mjeru preko koje počinju potencijalno ili direktno štetni uticaji;

- pretpostave da sve što je novo ne mora nužno biti i dobro;
- obrazlože potencijalne neželjene posljedice genetičkog inženjeringa, ekspanzije informacionih tehnologija i okretanje alternativnim izvorima energije;
- procijene globalne i lokalne posljedice usled ekološkog deficita;
- navede posljedice podjele svijeta po ekonomskoj moći;
- uporede odnos bogatih i siromašnih po osnovnim indeksima proizvodnje i potrošnje društvenih dobara;
- navedu primjere podjele pojedinih društava na bogate, srednju klasu i siromašne i shodno tome, uoče broj pripadnika srednjeg sloja kao osnovni parametar razvoja društva;
- odredi uzroke siromaštva i uporede strategije nacionalnih i međunarodnih institucija za suzbijanje siromaštva;
- ilustruju odnose tzv. potrošačke korpe i prosječne zarade;
- izdvoje ekonomske i druge uzuse tržišta rada;
- ocijene globalizacijske trendove;
- kritikuju proces postvarivanja čovjeka;
- kritikuju robovlasnički poredak kao društveno-ek

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 5

PROSUĐUJE O SAVREMENOM CRNOGORSKOM DRUŠTVU I SOCIOLOŠKIM ASPEKTIMA STRATEŠKIH OBLASTI U RAZVOJU CRNE GORE

ISHODI UČENJA

- objasne aktuelne orijentacije crnogorske politike ka evro-atlatlanskim integracijama;
- raščlani osnovne razvojne determinante strateški ključnih privrednih grana;
- procijene odnos Sjevera i Juga Crne Gore u pogledu prostorne organizovanosti i specifičnosti fundamentalnih razvojnih potencijala;
- istraže fenomen prisilnih i drugih migracija;
- navedu značaj informatičkih tehnologija i uočavaju mjesto Crne Gore u sistemu umreženih asocijacija i institucija;
- projektuju položaj Crne Gore u regionalnom, političkom, kulturološkom i ekonomskom smislu;
- navedu posljedice proces dominacije svjetskih trendova i profitabilnih politika multinacionalnih kompanija i velikih ekonomskih sistema;
- uporede sudar tradicionalnih vrijednosti i zahtjeva modernog društva;
- analiziraju dobre i loše strane globalizacije;
- predlože mogućnosti otklona od loših tendencija i pritiska uzusa svjetskog tržišta;
- ocijene vrijednost i značaj očuvanja nacionalne kulture i identiteta;
- diskutuju o aktuelnim obrazovnim politikama i položaju omladine;
- identifikuju ulogu mladih u savremenom društvu po pitanju obaveza, dužnosti i sveukupnog doprinosa;

- opišu odnos države prema statusnim pitanjima obrazovanja i zaposlenja odnosno društvenog angažmana mladih u sferi rada;
- navedu posljedice fenomen odliva mozgova;
- prepoznaju raskorak ličnih afiniteta, želja i pragmatizma kojeg zahtijeva kapitalističko društvo;
- ocijene vrijednosni imperativ: Doprinos društvu je mjera ličnih vrijednosti
- ocijene i opravdaju omladinski aktivizam;
- obrazlože negativnost konformističkog stava;
- preporučite kakav bi odnos ekonomije i ekologije trebao da bude i strateške prednosti u političkoj podršci jednoj i drugoj oblasti;
- procjenjuju koliko je i kojim mehanizmima realizovana ideja „Ekološke Crne Gore“;
- izdvoje vrijednosne i funkcionalne pozicije ideala ekološke države i prilika koje projektuje crnogorska stvarnost;

II SOCIOLOGIJA KULTURE

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 1

OBJASNI I RAZUMIJE RAZLOGE NASTANKA SOCIOLOGIJE KULTURE KAO ZASEBNE SOCIOLOŠKE DISCIPLINE, PREPOZNA NJEN SPECIFIČAN PREDMET, RAZLIČITE DEFINICIJE KULTURE I NJEN ZNAČAJ U HUMANISTIČKIM NAUKAMA

ISHODI UČENJA

- navedu značaj, ciljeve i sadržaj predmeta Sociologija kulture;
- prepoznaju posebnost i specifičnost Sociologije kulture;
- objasne značaj proučavanja fenomena kulture i identifikuju njen uticaj na razvoj ličnosti;
- nabroje teorijske pristupe u Sociologiji kulture, izdvoje i grupišu njihove prednosti i nedostatke;
- raščlane pojmove kultura i civilizacija;
- opišu procese demokratizacije kulture, kulturnog dijaloga i tolerancije;
- navedu odnos kulture, tradicije i progresu;
- prepoznaju i grupišu osnovne tipove kulture i pronađu veze među njima;
- objasne kulturnu raznolikost;
- navedu uzroke nastanka supkulture i kontrakture, njihove odlike i funkcije;

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 2

PREPOZNAJU OSNOVNE FUNKCIJE I SMISAO KULTURE KAO SVEOBUHVAATAN ODGOVOR NA OSNOVNE LJUDSKE POTREBE.

ISHODI UČENJA

- navedu osnovne funkcije kulture i objasne njihovu svrhu u smislu zadovoljanja osnovnih ljudskih potreba;

- identifikuju oblike, sredstva, tipove i značaj komunikacije;
- pretpostave normativnu funkciju kulture i projektuju uticaj neformalnih pravila na razvoj kulture;
- ocijene kulturu kao sistem očuvanja osnovnih vrijednosti i potreba;
- ocijene ulogu kulture u funkciji vaspitanja i obrazovanja, stvaralaštva i očuvanju tradicije;
- identifikuju odnos kulture i politike;

OBRAZOVNO-VASPITNI ISHOD 3

RAZUMIJE MEĐUZAVISTAN ODNOS IZMEĐU PRIRODE, ČOVJeka I KULTURE, PREPOZNAJU ONTOLOŠKE KATEGORIJE KULTURE.

ISHODI UČENJA

- objasne osnovne teorijske pristupe u određenju kulturne antropologije;
- razumiju međuzavistan odnos prirode, čovjeka i kulture;
- istraže pojam kulturnog identiteta i čovjekovu potrebu za samoodređenjem;
- izdvoje primarne i sekundarne potrebe i opravdaju njihovu ulogu u izgradnji ličnosti i kulture;
- identifikuju sistem vrijednosti i projektuju ga na svakodnevni život;
- kritikuju eroziju sistema vrijednosti;
- identifikuju simbolički karakter kulture;
- prepoznaju moć i značaj simbola, njihove oblike i tipove;
- prepoznaju značaj jezika kao sredstva komunikacije i oblikovanja čovjekovih misli i osjećanja;
- prepoznaju društveni karakter i društvenu uslovljenost jezika;
- prepoznaju specijalne govore unutar jezika (sleng, žargon, šatrovački govor, sabi i argo);
- navedu slobodu u književnom stvaralaštvu kao uzroku jezičke promjene;
- diskutuju o funkcijama mita i mitskog;
- pronađu veze između religije i kulture;
- istraže ulogu i mjesto rituala u kulturi;
- pretpostavi značaj određenih tipova rada u kulturi;
- zaključiti o osnovnim sadržajima humanističke vizije svijeta (odnos kulture i slobode)
- izdvoje pojam igre kao ontološke kategorije kulture;
- navedu različita određenja igre i grupišu ih prema određenim karakteristikama;
- ocijene kulturu takmičenja, igre na sreću, igre prerusavanja i igre zanosa;
- izdvoje značaj sporta kao istorijske, socijalne, ekonomske, političko-ideološke, kulturne kategorije;
- presude o komercijalizaciji sporta;
- kritikuju devijantnosti u sportu;

OBRAZOVNO-VASPIITNI ISHOD 4

RAZUMIJE MEĐUZAVISTAN ODNOS IZMEĐU PRIRODE, ČOVJEKA I KULTURE, PREPOZNAJU ONTOLOŠKE KATEGORIJE KULTURE .

ISHODI UČENJA

- odrede pojam masovne kulture;
- nabroje i opišu uzroke nastanka masovne kulture;
- opišu osnovne karakteristike masovne kulture;
- istraže o odnosu masovne kulture i ostalih kulturnih modela;
- izdvoje vrste homogenizacije u kulturi i odrede njene uzroke;
- pronađu veze između plasmana masovne kulture i njenih konzumenata;
- opredijele se ulozi elektronskih medija u savremenom društvu;
- istraži ulogu i značaj reklame, opišu karakteristike reklamnih poruka;
- identifikuju kič i šund kao fenomene masovne kulture;
- prepoznaju karakteristike moderne mitologije i navode primjere;
- demonstriraju stvaranje novih mitova i ikona u savremenom društvu;
- kritikuju ulogu medija u stvaranju mitova o sreći, ljubavi, naklonosti, izgledu, happy end...
- kritikuju primjere snobizma, njegove oblike, karakteristike, funkcije i društvenu uslovljenost;
- ocijene primjere popularizacije neofolk kulture;
- kritikuju erotizaciju i pornografiju kao oblike ispoljavanja masovne kulture;
- izvedu pojam slobodnog vremena i odvoje ga od pojma dokolice;
- navode primjere dokoličarske klase;
- pronađu veze između rada , slobodnog vremena i dokolice;
- navode određenje pojma ličnosti i agense koji utiču na njeno formiranje;
- označe društvene uloge i status i njihovu uslovljenost kulturnim i socijalnim ambijentom;
- raščlane individualni i kolektivni identitet;
- istraže konformizam u kulturi;
- predlažu primjere aktivnog odnosa prema kulturi i društvu, angažovanost i autentičnost;
- klasifikuju oblike društvene interakcije;
- kritikuju oblike socijalnog izopštavanja;
- istraže o oblicima ispoljavanja kreativnosti i genijalnosti u kulturi;
- opišu generacijsku stratifikaciju i ulogu mladih u savremenoj kulturi;
- istraže kulturne obrasce mladih;
- opišu društveni identitet mladih i njihovu ulogu u kulturi;
- opišu vrijednosni sistem mladih;
- ocijene društvene pokrete mladih;
- opišu supkulturne i kontrakulturne pokrete mladih;
- riješe problem otuđenost mladih u savremenom društvu;

OBRAZOVNO-VASPIITNI ISHOD 5

RAZUMIJU OSOBENOSTI UMJETNOSTI KAO OBLASTI SIMBOLIČKE KULTURE I NAVEDU NJENE OSNOVNE FUNKCIJE I POLOŽAJ.

ISHODI UČENJA

- prepoznaju umjetnost kao oblast simboličke kulture;
- opišu predmet sociologije umjetnosti i oblasti njenog interesovanja;
- opravdaju podjelu umjetnosti;
- izdvoji posebne sociologije umjetnosti (književnost, pozorište, film, arhitektura, muzika, likovno stvaralaštvo)
- identifikuju osnovne pravce u savremenoj sociologiji umjetnosti;
- identifikuju uticaj ideološkog, utopijskog , pozitivističkog pogleda na umjetničko stvaralaštvo;
- opravdaju povezanost društva i umjetnosti ;
- navedu argumente o osnovnim funkcijama kulture;
- ocijene odnos umjetnosti i luksuza, umjetnosti i mode, umjetnosti i boemstva;
- navedu karakteristike :klasične umjetnosti, savremene umjetnosti, popularne umjetnosti i avangardne umjetnosti;
- istraže transformaciju umjetnosti u profesiju;
- izdvoje principe i izvore luksuza;
- navedu primjere i osobine kolekcionarstva;
- ocijeni karakteristike i pojavu boemstva;
- diskutuju o simboličkom karakteru religije;
- opišu značaj i uticaj religije na kulturu i umjetnost;
- projektuju uticaj filozofije, nauke, utopije i ideologije na umjetnost i kulturu;
- ilustruju karakteristike moralne svijesti i karakteristike stvaralačkog moralnog tipa;

OBRAZOVNO-VASPIITNI ISHOD 5

PROSUĐUJU O KULTURI I SAVREMENOM DRUŠTVU.

ISHODI UČENJA

- objasne pojam multikulturalizam, inkulturalizam i etničke integracije;
- odredi razlike između pojmova akulturacija i enkulturacija i povežu ih sa širenjem kulture u društvu;
- istraži pluralizam i etnocentrizam;
- pronađe veze između globalizacije i demokratizacije medija;
- identifikuju uzroke kulturne krize savremenog društva;
- predloži mehanizme odbrane kulturnog identiteta;
- ocijeni razvoj kulturnih prava i sloboda;
- presudi o uticaju globalizacije na nacionalnu kulturu;
- odrede značaj stvaranja EU i mogućnosti zaštite kulturnog identiteta;
- opišu karakteristike postmodernosti;
- ocijene teorijske zamisli o perspektivi kultura;
- projektuju sopstvene zamisli o svojoj i drugim kulturama; Test sadrži sledeće vrste zadataka:

OBLICI ZADATAKA U TESTU

5

ZADATKE ZATVORENOG TIPA

- A) Zadaci višestrukog izbora - od više ponuđenih odgovora bira se jedan tačan i zaokružuje slovo ili broj ispred tog odgovora.
- B) Zadaci alternativnog odgovora – odgovara se na jednu tvrdnju sa T ili N ili Da ili Ne.
- C) Zadaci povezivanja - u kojima treba da se povežu pojmovi iz dvije paralelne kolone. Pored svakog zadatka ovog tipa dato je uputstvo o načinu rješavanja.
- D) Zadaci ređanja – nasumično poređani događaji, ličnosti, pojmovi, procesi treba da se poređaju po nekom zadatom redosledu najčešće po hronološkom redu.

ZADATKE OTVORENOG TIPA

- A) Zadatak kratkog odgovora-rješenje je riječ, prosta rečenica ili godina.
- B) Zadatak dopune- u rečenici dopuniti izostavljene riječi.
- C) Zadatak dužeg odgovora-rješenje je opširnije i sastoji se iz više rečenica

PAŽLJIVO PROČITAJTE TVRDNJE I ODREDITE JESU LI TAČNE (T) ILI NETAČNE (N).

1. Pozitivizam je filozofski pravac koji se zalaže za znanje zasnovano na iskustvu odnosno na činjenicama koje se mogu posmatrati i mjeriti.

1. T 2. N

1 boda

2. Marks je smatrao da je saradnja prirodno stanje društva, a da su sukobi bolest koju treba liječiti.

1. T 2. N

1 boda

3. Društveno djelovanje se drugačije još naziva „socijalna akcija“.

1. T 2. N

1 boda

4. Futurologija je naučna disciplina koja na osnovu već ispoljenih tendencija u prošlosti i sadašnjosti, proučava budućnost ljudskih društava.

1. T 2. N

1 boda

5. Društvenom ulogom se naziva društveni položaj ili mjesto u vertikalnoj društvenoj strukturi koja pripada i pojedincu i društvenoj grupi.

1. T 2. N

1 boda

6. Interiorizacija je proces tokom kojeg kulturni sadržaji postaju dio nas.

1. T 2. N

1 boda

6

PRIMJER TESTA

U SLEDEĆIM ZADACIMA JEDAN OD TRI PONUĐENA ODGOVORA JE TAČAN. ZAOKRUŽI BROJ ISPRED TAČNOG ODGOVORA.

7. Oligarhija je

1. vladavina pojedinca ili male grupe ljudi
2. vladavina većine
3. vladavina viših klasa

1 bod

8. Država je

1. parcijalna politička organizacija
2. globalna politička ustanova
3. samovlada pojedinca ili male grupe ljudi nad cijelim društvom

1 bod

9. Prema Konzervativnom modelu elita nastaje:

1. prirodnom selekcijom
2. društvenim nejednakostima
3. funkcionalnim potrebama samog društva

1 bod

10. Kako se zove metoda kojom se opisuje učestalost ili sadržaj neke poruke u saopštavanju, javnoj komunikaciji, publikovanju itd. (pisma, novine, tv emisije)

1. Analiza sadržaja
2. Metoda eksperimenta
3. Metoda ankete

1 bod

11. Koji je teoretičar nazivao sociologiju „naukom društvene krize“?

1. Sen Simon
2. Ogist Kont
3. Emil Dirkem

1 bod

12. Koji oblik političke vlasti ukida slobodno djelovanje tržišta a država na sebe preuzima niz socijalnih funkcija sa idealom jednakosti svih članova društva i društvenih slojeva?

1. država blagostanja
2. socijalna država
3. etatizam

1 bod

13. Populaciona politika je:

1. Skup ciljeva i praktičnih mjera koje neka država postavlja u cilju kontrolisanih demografskih procesa
2. Skup ciljeva i praktičnih mjera koje neka država postavlja u cilju kontrolisanja uslova života starih ljudi
3. Skup ciljeva i praktičnih mjera koje neka država postavlja u cilju kontrolisanja obrazovnog sistema

1 bod

14. Društveni determinizam je stanovište prema kojem:

1. društvene strukture određuju sudbinu pojedinca
2. lične osobine i marljivost određuju sudbinu pojedinca
3. položaj zvijezda određuje sudbinu pojedinca

1 bod

15. Koji teoretičar je smatrao da sociologija treba da bude vrijednosno neutralna nauka:

1. Maks Veber
2. Emil Dirkem
3. Ogist Kont

1 bod

16. Funkcionalna moć se temelji na :

1. značaju društvene uloge ili funkcije koju obavlja neki pojedinac ili grupa
2. svojini
3. ocjeni značaja koju neki pojedinac ili grupa nasleđuju ili stiču tokom života

1 bod

17. Nikolo Makijaveli zastupa stanovište po kojem je politika:

1. Služba božija
2. Praktikovanje morala
3. Nemilosrdna borba za vlast

1 bod

18. Egalitarna porodica je porodica u kojoj

1. moć pripada muškarcu
2. postoji ravnomjerna distribucija moći među svim članovima porodice
3. postoji ekonomska nezavisnost supružnika

1 bod

19. Stereotip je

1. Kritički stav prema živim bićima
2. „Čovjek građanin“
3. Predstava o određenim svojstvima koja se nekome ili nečemu unaprijed pripisuje

1 bod

20. U kojoj fazi odnosa između ličnosti i kulture ličnost se prema kulturnom nasleđu odnosi aktivno i stvaralački?

1. Hominizacija
2. Inkulturacija
3. Elementarna socijalizacija

1 bod

U SLEDEĆIM ZADACIMA IZMEĐU PONUĐENA ČETIRI ODGOVORA IZABERI TRI KOJA SMATRAŠ TAČNIM. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TAČNIH ODGOVORA.

21. Društvena devijantnost je:

- A) ponašanje koje odstupa od normi i vrijednosti prihvaćenih u nekoj društvenoj sredini, društvenoj skupini ili društvu kao cjelini
- B) kršenje društvenih normi koje istovremeno izaziva štetne posledice po druge ljude ili društvo u cjelini.
- C) ponašanje koje je posledica naslednih osobina pojedinca
- D) ponašanje koje obuhvata i asocijalno i antisocijalno ponašanje

1 bod

22. Karakteristike monoteističkih religija je da su:

- A) otkrivene, univerzalne
- B) nadnacionalne, soterološke
- C) eshatološke, asketske
- D) sekularne i nedogmatske

1 bod

U SLEDEĆEM ZADATKU JEDAN ODGOVOR NIJE TAČAN. ZAOKRUŽI BROJ ISPRED NETAČNOG ODGOVORA.

23. Principi naučnog saznanja su:

1. Objektivnost, provjerljivost
2. Apstraktnost, dogmatizam , imaginarnost
3. Pouzdanost, preciznost
4. Sistematičnost, opštost

1 bod

U SLEDEĆEM ZADATKU JEDAN OD ČETIRI PONUĐENA ODGOVORA JE TAČAN. ZAOKRUŽI BROJ ISPRED TAČNOG ODGOVORA.

24. Društvena stratifikacija je:

1. Poseban vid nejednakosti koji se odnosi na hijerarhijsko grupisanje ljudi prema količini važnih resursa koje posjeduju

2. Razdvajanje ljudi na osnovu različitih kriterijuma koji se po pravilu kose sa načelima ljudskih prava i sloboda

3. Sistem u kome superiornije grupe ljudi omalovažavaju pripadnike nižih klasa

4. Uobličena i ustaljena mreža uloga i položaja koja održava na okupu članove jedne grupe ljudi dok zajednički obavljaju neko društveno djelovanje

1 bod

U SLEDEĆIM ZADACIMA ODGOVORIĆETE SA TAČNO (T) ILI NETAČNO (N).

25. Funkcije jezika su:

1. Komunikacijska	T	N
2. Kognitivna	T	N
3. Stoička	T	N
4. Estetska	T	N
5. Eshatološka	T	N

5 bodova

26. Uzroci nastanka masovne kulture su:

1. Industrijalizacija, urbanizacija, dokolica	T	N
2. kulturne potrebe novoformiranog gradskog stanovništva	T	N
3. Komercijalizacija kulture, simplifikacija, homogenizacija, demokratizacija kulture	T	N
4. Nista od gore navedenog	T	N
5. Francuska revolucija	T	N

5 bodova

27. Urbanizacija je proces u kome društvo:

1. Razvija uvjerenje da su urbane sredine nasilne	T	N
2. Razvija avangardni način života	T	N
3. Doživljava porast gradskog stanovništva i širenje gradova i gradskog načina života	T	N
4. Razvija potencijale za sport	T	N
5. Bavi se uređenjem eksterijera	T	N

*5 bodova***28. Pokreti mladih su**

1. Gotik pokreti	T	N
2. Ekološki pokreti	T	N
3. Pacifički pokreti	T	N
4. Hipi pokret	T	N
5. Pank pokret	T	N

5 bodova

U SLEDEĆIM ZADACIMA SVAKOM POJMU U LIJEVOJ KOLONI MOŽETE PRIDRUŽITI SAMO JEDAN POJAM IZ DESNE KOLONE.

29.

1. Etnička grupa	A) politička kategorija
2. Rasa	B) podvajanje na rasnoj osnovi
3. Nacija	C) kulturna kategorija
4. Aparthejd	D) rasna kategorija
5. Šovinizam	E) podvajanje i isključivost na nacionalnoj osnovi

*5 bodova***30. Klasifikuj navedene ideologije prema njihovom odnosu ka egalitarnosti na osi lijevo-desno.**

1. Komunistički pokret	A) centralna pozicija
2. Socijalizam	B) krajnje desno
3. Liberalizam	C) krajnje lijevo
4. Konzervativizam	D) umjereno lijevo
5. Fašizam	E) umjereno desno

5 bodova

31. Povežite autore i njihova djela

1. Lesli Vajt	A. Nauka o kulturi
2. Edgar Moren	B. Duh vremena
3. Rut Benedikt	C. Obrasci kulture
4. Ratko Božović	D. Lavirinti kulture
5. Đuro Šušnjić	E. Ribari ljudskih duša
	F. Kultura i društvo

5 bodova

32. Povežite data određenja čovjeka sa tačnim značenjima

1. „zoon politikon“	A. Političko biće
2. „homo technicus“	B. Tehničko biće
3. „animal symbolicum“	C. Biće koje stvara simbole
4. „homo consumens“	D. Biće koje troši
5. „homo ludens“	E. Biće koje se igra
	F. Razumno biće

5 bodova

ZADACI DOPUNJAVANJA I KRATKIH ODGOVORA

33. Šta su prednosti a šta nedostaci eksperimenta?

.....
.....

2 boda

34. Kada slabi autoritet zakona?

.....
.....

2 boda

35. Navedi dimenzije strukture globalnog društva

.....
.....

1 bod

36. Dvije suštinske uloge sociologije u demokratskim društvima su

.....
.....

1 bod

37. Koja su dva osnovna tipa razgovora koji se vode u naučne svrhe

.....
.....

1 bod

38. Šta odlikuje progres?

.....
.....

2 boda

39. Cilj društvene promjene je

.....
.....

2 boda

40. Navedi glavne elemente strukture svakog globalnog društva

.....
.....

1 bod

41. Koje zone u savremenim gradovima su prepoznali sociolozi Čikaške škole?

.....
.....

2 boda

42. Elementi kulture su:

.....
.....

1 bod

43. Odnosi između kultura su akulturacija i enkulturacija

Akulturacija ...

.....
.....

Enkulturacija ...

.....
.....

2 boda

ZADACI DUŽEG ODGOVORA

44. U čemu se sastoji razlika između moći i vlasti?

.....
.....

3 boda

45. Negativne strane sporta su :

.....
.....
.....
.....

3 boda

46. Najvažnije promjene do kojih je došlo u vrijeme globalizacije su

.....
.....
.....
.....

4 boda

RAD NA TEXTU

PAŽLJIVO PROČITAJTE TEKST I ODGOVORITE JASNO I SAŽETO, USMJERAVAJUĆI SE NA ONO ŠTO JE BITNO ZA SAM ZADATAK.

Palančanin, međutim, verniji je palanci nego samom sebi, bar po osnovnom svom opredeljenju. On nije pojedinac na personalnom putu; on je sumum jednoga iskustva, jedan stav i jedan stil.

..... Palančanin ima izvanredno jako osećanje stila, jer ima izvanredno jako osećanje kolektiviteta, zamrznutog (ili oličenog) u tom stilu. Veliki „svet” je svet koji, množinom mogućnosti (stilova), razara ovu jedinstvenost stila, ovu njegovu jedno-obraznost. Palanački duh je duh jedno-obraznosti, pre svega, duh gotovog rešenja, obrasca, veoma određene forme.

Kada palanački pojedinac čuva palanku, kao vrhovnu volju, kao svoje nad-ja, on čuva pre svega ovaj stil jedno-obraznosti, i, zbog toga, kada se on boji sveta, izlaska u svet, on se boji ovog izlaska u svet bez stila. Najčešća optužba, koja se baca palančaninu u lice: da je čovek bez stila, savršeno je nespojiva sa duhom palanke koji je duh kolektivne volje, jedno-obraznosti kojom se ta volja izražava, pa sledstveno tome i sam duh stila.

U projekciji ove čežnje za palankom, duh palanke ukazuje se kao duh anđeoske čistote i mira u njoj, i ne oličava se slučajno kao duh anđela čistog spokojstva, koji se nikad i nipošto ne bi mogao nazvati zlatoustim: on je toliko spokojan, da ne govori, da nema čak ni nagon govora. Ova njegova negovoreća čistota spaljuje duh i čini savest rđavom savešću prljavih. Ona je od materije prljavosti, od materije smrti. Čak i mi, umesto da lebdimo u čistoti kao ovaj idealni duh, a ne samo da ga sa čežnjom dozivamo, i mi smo prljavi. I jezik je prljav, ali ne samo zato što nikad ne može „da kaže”, da ponovi ovu nevinost, već što je duboko prožet smrću: govor je neprestano preobražavanje onoga ko govori i onoga o čemu se go vori.

“Filosofija palanke” Radomir Konstantinović

47. Šta čini "duh palanke"? Prepoznajte osobine palanačkog duha:

1. Duh kolektivism
2. Duh stagnacije
3. Zatvorenost, izolovanost
4. Avangardnost
5. Agresivan
6. Banalan
7. Genijalnost
8. enzacionalistički

3 boda

48. Karakteristike zatvorenih društava su

.....
.....

2 boda

49. Društvo mehaničke solidarnosti po Dirkemu je:

.....
.....

2 boda

RAD NA TEXTU

Ako možeš da budeš zaljubljen,
Ali, ne i lud od ljubavi,
Ako možeš da budeš jak, a da ipak ostaneš nežan,
da ne mrziš one koji tebe mrze,
a da se ipak brineš i boriš,
Ako možeš da slušaš kako tvoje reči
Izvrću nevaljalci da razdraže glupane,
I da čuješ kako luda usta o tebi lažu
A da sam ne kažeš nijednu laž;
Ako možeš da budeš jednostavan,
iako si savetodavac kraljeva,

Ako mozes da voliš sve prijatelje kao braću,
A da ti nijedan od njih ne bude sve i sva,
Ako mozes da razmišljaš,
da posmatraš i upoznaješ,
A da nikad ne postaneš skeptik ili rušilac,
Ako znaš da sanjariš, a da ti san ne bude gospodar,
Da misliš a da ne budeš samo maštalo,
Ako možeš da budeš čvrst, ali nikad divlji,
Ako možeš da si hrabar, a nikad ne obazriv,
Ako možeš da budeš dobar,
ako možeš da budeš pametan,
A da nisi čistunac i sitničar,
Ako možeš da zadobiješ pobjedu posle poraza
I da te dve varke podjednako primiš,
Ako možeš da sačuvaš hrabrost i glavu
kada je svi ostali gube,
Tada ce kraljevi- sreća i pobjeda
Biti zauvek tvoji poslušni robovi,
A ono što više vredi nego svi kraljevi i slave-
bićeš čovek, sine moj.

Bićeš čovek, sine moj - Radjard Kipling

50. Koji tip morala prepoznaješ u navedenoj pjesmi?

1. Utilitarni
2. Imperativni
3. Stvaralački ili djelotvorni
4. Moral vrlina
5. Tradicionalni moral

2 boda

RJEŠENJE TESTA SA SHEMOM 7 ZA OCJENJIVANJE

30

1. Odgovor je pod 1. T
1 bod

2. Odgovor je pod 2. N
1 bod

3. Odgovor je pod 1. T
1 bod

4. Odgovor je pod 1. T
1 bod

5. Odgovor je pod 2. N
1 bod

6. Odgovor je pod 1. T
1 bod

7. Odgovor je pod 1. T
1 bod

8. Odgovor je pod 2. T
1 bod

9. Odgovor je pod 2. T
1 bod

10. Odgovor je pod 1. T
1 bod

11. Odgovor je pod 2. T
1 bod

12. Odgovor je pod 3. T
1 bod

13. Odgovor je pod 1. T
1 bod

14. Odgovor je pod 1. T
1 bod

15. Odgovor je pod 1. T
1 bod

16. Odgovor je pod 1. T
1 bod

17. Odgovor je pod 3. T
1 bod

18. Odgovor je pod 2. T
1 bod

19. Odgovor je pod 3. T
1 bod

20. Odgovor je pod 2. T
1 bod

21. Odgovor je pod 2. ABD
1 bod

22. Odgovor je pod 1. ABC
1 bod

23. Odgovor je pod 2. N
1 bod

24. Odgovor je pod 1. T
1 bod

25. Odgovori su pod 1. T; 2. T;
3. N; 4. T; 5. N
*Za svaki tačan odgovor 1 bod.
Ukupno 5 bodova.*

26. Odgovori su pod 1. T; 2. T;
3. T; 4. N; 5. N
*Za svaki tačan odgovor 1 bod.
Ukupno 5 bodova.*

27. Odgovori su pod 1. N; 2.N; 3. T; 4. N; 5. N

Za svaki tačan odgovor 1 bod. Ukupno 5 bodova.

28. Odgovori su pod 1. T; 2. N; 3. N; 4. T; 5. T

Za svaki tačan odgovor 1 bod. Ukupno 5 bodova.

29. Odgovori su pod 1. C; 2. D; 3. A; 4. D; 5. B

Za svaki tačan odgovor 1 bod. Ukupno 5 bodova.

30. Odgovori su pod 1. C; 2. D; 3. A; 4. E; 5. B

Za svaki tačan odgovor 1 bod. Ukupno 5 bodova.

31. Odgovori su pod 1. A; 2. B; 3. C; 4. D; 5. E

Za svaki tačan odgovor 1 bod. Ukupno 5 bodova.

32. Odgovori su pod 1. A; 2. B; 3. C; 4. D; 5. E

Za svaki tačan odgovor 1 bod. Ukupno 5 bodova.

33. Odgovor je: Prednosti: eksperimentator bira vrijeme i mjesto izvođenja, može se ponavljati bilo gdje i bilo kad, utvrđivanje kauzalnih veza. Nedostaci: artifičijelnost, nema ponavljanja, neke pojave ne mogu da se mijenjaju, neke pojave nije etički mijenjati

Ako se odgovori samo prednosti 1 bod. Ako se odgovore samo nedostaci - 1 bod. Ako se odgovore i prednosti i nedostaci 2 boda.

34. Odgovor je: Kada se zakoni brzo mijenjaju, zakoni se ne poštuju od onih koji su ih usvojili, zakoni protivrječe jedni drugima, sudi se prema političkim mjerilima a ne prema zakonskim propisima.

Za djelimičan odgovor 1 bod, za puni odgovor 2 boda.

35. Odgovor je: funkcionalna (horizontalna), slojna (vertikalno-hijerarhijska), prostorna (teritorijalna) i vremenska (istorijska)

1 bod

36. Odgovor je: kritička i konstruktivna

1 bod

37. Odgovor je: Intervju i anketa

1 bod

38. Odgovor je: Nastanak novih društvenih elemenata i odnosa

2 boda

39. Odgovor je: Prevazilaženje postojećeg stanja u datim uslovima

2 boda

40. Odgovor je: različite društvene grupe, organizacije, ustanove i obrasci kulture

1 bod

41. Odgovor je: Centralni poslovni dio, prelaznu zonu u kojoj žive doseljenici prve generacije u getima, zonu doseljenika druge generacije, rezidencijalna zona sa porodičnim luksuznim stanovima i zona predgrađa udaljena od centra više od sat vremena vožnje iz koje radnici svakodnevno putuju na posao

Za djelimičan odgovor 1 bod, za potpun odgovor 2 boda.

42. Odgovor je: vrijednosti, norme, jezik, simboli, materijalna dobra
1 bod

43. Odgovor je: Akulturacija... prožimanje, međudjelovanje različitih kultura i njihovih elemenata
Enkulturacija... predstavlja odnos različitih kultura koje ostvaruje pojedinac, prenošenjem kulturnih tvorevina i kulturne svijesti iz jedne u drugu kulturu

Ako se odgovori samo akulturacija 1 bod. Ako se odgovore samo enkulturacija 1 bod. Ako se odgovore i akulturacija i enkulturacija 2 boda.

44. Odgovor je: Kad je riječ o moći, onaj koji je podnosi prisiljen je da slijedi volju drugoga; kad je pak riječ o vlasti tada je na djelu situacija u kojoj se neko pokorava naredbi jer vjeruje da ona ima legitimni oblik

Za djelimičan odgovor 1 bod, za potpun odgovor 3 boda.

45. Odgovor je: Paravojna vježba, zanimanje, ideološka zloupotreba, pretjerna individualizacija, nasilje, komercijalizacija, ostvarivanje interesa velikih korporacija, dehumanizacija, devijacija, političko sredstvo

Za djelimičan odgovor 1 bod, za potpun odgovor 3 boda.

46. Odgovor je: deteritorijalizacija, intenzifikacija društvenih odnosa, povećanje obima spoljne trgovine, homogenizacija kulture, vesternizacija, globalni ekološki rizici, glokalizacija

Za navedene četiri promjene 1 bod, za navedenih pet promjena 2 boda, za navedenih 6 promjena 3 bodai za navedenih svih sedam promjena 4 boda.

47. Odgovor je pod 4. N; 7. N
Za dvije osnove 1 bod, za četiri osnove 2 boda, za šest osnova 3 boda

48. Odgovor je: Kolektivna svijest zasnovana na solidarnosti i sličnosti
Tradicionalizam
Strogi zakon

Za svaki tačan odgovor 1 bod. Ukupno 2 boda.

49. Odgovor je: Tradicionalno društvo zasnovano na jakoj kolektivnoj svijesti u kojoj prevladava solidarnost zasnovana na međusobnoj sličnosti članova
2 boda

50. Odgovor je pod 4. T
2 boda

- A. Hauzer, Sociologija umjetnosti (1–2), Školska knjiga, Zagreb, 1986.
- B. Tadić, Sociologija politike, Unireks, Podgorica, 1996.
- Bosanac, Mandić, Petković, Rječnik sociologije i socijalne psihologije, Informator, Zagreb, 1977.
- Božović R. R., Kultura potreba, Drugo dopunjeno izdanje, Naučna knjiga, beograd, 1991.
- Božović, R. R, Prirodnost sela, Institut za sociologiju, Filozofski fakultet Nikšić, Nikšić, 2010.
- Božović, R. R, Život kulture, Filip Višnjić, Beograd, 2009.
- Č.Tejlor, Bolest modernog doba, Čigoja, Beograd, 2002.
- Čeranić, G., Sociološka analiza svojinske strukture u postsocijalističkoj Crnoj Gori (1989 – 2000), Filozofski fakultet, Nikšić, 2011.
- D. Đorđević, Sociologija forever, Niš, 1996.
- Dibe, Fransoa, Srednjoškolci, Zavod za udžbenike i nastvana sredstva, Beograd, 2002.
- Đ. Šušnjić, Metodologija – kritika nauke, Čigoja štampa, Beograd, 2002.
- E Gidens, Posljedice modernosti, Filip Višnjić, Beograd, 1998.
- E. Moren, Duh vremena, Kultura, Beograd, 1967.
- E. Gidens, Sociologija, Ekonomski fakultet, Beograd, 2007.
- E. Gidens, Na ivici, Plato, Beograd, 2003.
- K. Poper, Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji, BIGZ, Beograd, 1989.
- Lj. Tadić, Nauka o politici, Rad, Beograd, 1988.
- M. Elijade, Istorija verovanja i religijskih ideja (1–3), Prosveta, Beograd, 1991.
- M. Haralambus, Uvod u sociologiju, Globus, Zagreb, 1989.
- M. Ilić, Sociologija kulture, Beograd.
- M. Mitrović, S. Petrović, Sociologija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2001.
- M. Ranković, Sociologija i futurologija (1–2), ISI FF, Beograd (1995,1998).
- M. Veber, Privreda i društvo, Prosveta, Beograd, 1976.
- Mijušković, S., Društvena pokretljivost u Crnoj Gori, Filozofski fakultet, Nikšić, 2010.
- R. Mils, Sociološka imaginacija, Savremena škola, Beograd, 1964.

8. Literatura

- R. Vederil, Kolaps kulture, Clio, Beograd, 2005.
- Radulović, J., Ljaljević, A., Rodna ravnopravnost i zdravlje žena u Crnoj Gori, Filozofski fakultet, Nikšić, 2010.
- Razaranje društva, ISI FF, Soroš, Beograd, 1995.
- Rusija 1990 – 2015.), Sociološki fakultet MGU I.Lomonosov – Moskva i Filozofski fakultet – Institut za sociologiju i psihologiju, Nikšić, 2016.
- S. Vujović, Urbana sociologija, Beograd, 1987.
- S. Vukićević, Crna Gora na prelazu milenijuma, CNB Đurđe Crnojević, Cetinje, 2003.
- S. Vukićević, R. R. Božović, Zbornik – Sociološki aspekti progressa i kulture, Jasen, Nikšić, 2001.
- Smit, Denis, Uspon istorijske sociologije, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2000.
- Sociološke hrestomatije (1–5), Nolit, Beograd, 1989.
- V. Milić, Sociološki metod, Nolit, Beograd, 1974.
- V. Pavićević, Sociologija religije, BIGZ, Beograd, 1980.
- V. Stanovčić, Vlast i sloboda, Čigoja štampa, Beograd, 2003.
- Valsiner, Jan, Čovjekov razvoj i kultura, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1997.
- Vukićević, S, Božović, R. R, (prir.) Sociološki aspekt progressa i kulture, JASEN, Institut za filozofiju i sociologiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću, Nikšić, 2001.
- Vukićević, S, Čeranić, G, Šarović, R., Živković, P., Samardžić, O., Postsocijalizam (Crna Gora)
- Vukićević, S, Homoprivatus, Naučna knjiga, NIP Univerzitetska riječ, Beograd, Nikšić, 1990.
- Vukićević, S., Ideal i stvarnost ekomenadžmenta, Služba zaštite životne sredine Oopštine Nikšić, 1956.
- Vukićević, S., Simuliranje promjene, Univerzitet Crne Gore, „Obod“, Podgorica - Cetinje, 1998.
- Vukićević, S., Sociologija rada, Filozofski fakultet, Nikšić, 1991.
- Z. Kotri, M. Dragićević, Sociologija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2010.
- Zečević, S., Krivokapić, N., (prir) Rod, identitet i kultura, Institut za sociologiju, Filozofski fakultet Nikšić, Nikšić, 2010.

www.iccg.co.me

